

Ex-bakker Paul van der Westen verjoeg een overvaller

“Ik heb een korter lontje gekregen”

Paul van der Westen werd overvallen in zijn bakkerij. Ondanks dat hij de belager wegjoeg, veranderde het voorval zijn leven en karakter voorgoed.

■ tekst Miloe van Beek ■ fotografie Joris van Egmond

Nog steeds reageert Paul van der Westen (57) onvoorspelbaar op harde geluiden. Afgelopen zomer op vakantie in Frankrijk gebeurde het hem weer. Hij liep buiten, er viel ergens iets en dat zorgde voor wat beroering onder de mensen op straat. “Van schrik vloog ik tegen het plafond. Zo’n stressreactie kan ik ook hebben als bijvoorbeeld de bakplaat in de oven met een tik verschuift. Onbewust associeer ik dat waarschijnlijk met het geluid van een pistool.”

Bijna zeven jaar geleden, op 15 juni 2005, werd Van der Westen overvallen in zijn bakkerij in Oosterhout. Hij weet het nog als de dag van gisteren. “Het was een woensdagmiddag en ik was op kantoor bezig met de administratie. Toen ik de winkelbel hoorde, dacht ik dat er een klant binnenkwam en liep naar de winkel. Daar stond een jongen met een zonnebril en een pet op, hij schreeuwde. ‘Geef me je geld! Dit is een overval!’ In een reflex dook ik op hem af. ‘Wegwezen, eruit,’ schreeuwde ik.” De overvaller schrok zo dat hij met zijn pistool in het wilde weg begon te schieten en struikelend naar buiten vluchtte. Onderweg verloor hij zijn rugzak en pistool. Van der Westen rende hem achterna, maar kreeg hem niet te pakken. Hij belde de politie die snel ter plaatse was. Zij constateerden allereerst dat het pistool niet echt was. “Dat heeft achteraf veel door mijn

hoofd gespeeld. Als dat wapen echt was geweest, had ik hier waarschijnlijk niet meer gestaan.”

Een bekende dader

’s Avonds thuis kwamen de emoties los, bij hem en bij zijn familie. “Mijn vrouw en dochters waren nog meer onder de indruk van wat er was gebeurd dan ik. Ik besloot me niet bang te laten maken en stond de volgende ochtend om vijf uur alweer brood te bakken. Ik was wel alterter in de bakkerij en heb die hele week ’s nachts slecht geslapen. Daarna ging het wel weer.” Hij installeerde een belletje in de winkel. “Mocht er iets aan de hand zijn dan konden de medewerkers daarop drukken. Ik hoorde dat als ik in de bakkerij aan het werk was.” Drie maanden na de overval belde de politie: de dader was gearresteerd en wilde een confrontatie met hem aangaan. Hij had spijt van zijn daad en wilde excuses aanbieden. “Ik heb daar lang over nagedacht en besloot erop in te gaan. De jongen was zeventien jaar, het was zijn eerste overval. Misschien kon ik met een gesprek voorkomen dat hij ooit nog eens zoiets zou doen.” Maar toen Van der Westen de dader op het politiebureau in de ogen keek, kreeg hij de schrik van zijn leven: hij herkende hem. Niet van de overval, maar van een kinderfeestje dat hij een jaar of vijf eerder in zijn bakkerij had georganiseerd. “Vijf kinderen die een kleur-

wedstrijd hadden gewonnen, mochten een middag in de bakkerij koekjes en broodjes komen bakken. De overvaller was een van die kinderen, hij was destijds een jaar of elf. Door de pet en zonnebril die hij tijdens de overval droeg, had ik hem niet herkend.” Van der Westen vroeg hem waarom hij hem had uitgekozen. ‘Omdat ik u zo’n aardige kerel vond, ik dacht dat ik u wel geld kon aftroggelen’, was zijn antwoord. Dat ik zo heftig zou reageren, had hij nooit verwacht. Ik zelf eigenlijk ook niet.” De 240 uur werkstraf waar de overvallen tot veroordeeld werd, vond Van der Westen een prima strafmaat. “Na de confrontatie besloot ik een streep te zetten onder wat er was gebeurd. Ik wilde verder met mijn leven. Dat lukte, tot ik een paar weken later uit eten ging met mijn vrouw. Toen we in het restaurant aan tafel gingen zitten, zag ik ineens achter de bar de overvaller staan. Hij bleek daar te werken.” Van der Westen kreeg het benauwd, stond op en liep direct naar buiten. “Ik ben niet meer teruggekomen. Rationeel vond ik dat hij recht had op een tweede kans, maar emotioneel hoorde hij daar niet thuis. Het klopte niet dat hij kon doen en laten wat hij wilde, terwijl ik voor de rest van mijn leven getekend was.”

Blijven praten, dat helpt

Van der Westen meent zelf dat de overval heeft gezorgd voor een korter lontje. “Als

Van der Westen sprong op zijn overvaller af. “Achteraf niet slim maar het is op zo’n moment net of je jezelf niet bent.”

ik in de auto zit en een andere bestuurder doet iets gekks, kan ik ineens gaan schelden. Dat deed ik vroeger nooit. Gelukkig confronteert mijn vrouw me met dit gedrag. Zo hoop ik het ooit weer onder controle te krijgen.” Van der Westen is altijd veel blijven praten over wat er was gebeurd. “Dat heeft me erg geholpen bij de verwerking. Mensen die dat niet doen, draaien vroeg of laat door. Je kunt het wegstoppen, maar het komt er een keer uit.” Hij heeft zijn bakkerij ondertussen verkocht en is sinds 2010 actief in de overvalpreventie en -voorlichting. Het vertellen van zijn verhaal tijdens overvalpreventietrainingen heeft hem ook geholpen om

“Als dat wapen echt was geweest, had ik hier niet meer gestaan”

het een plaats te geven in zijn leven. “De eerste keren waren heel moeilijk. De trainer is achter mij gaan staan, dan kon hij het overnemen als het niet meer ging. Nu, nadat ik het verhaal veertien keer heb verteld, hoeft dat niet meer.” Tijdens de training wordt ook een overval in scène gezet, waarbij de gemoederen bij de deelnemers vaak hoog oplopen. “Er is daarom altijd slachtofferhulp aanwezig. Ook ik heb na de eerste paar trainingen slecht geslapen.” De cursisten leren niet te doen wat Van der Westen deed: op de overvaller afspringen. “Maar tegelijkertijd vertellen we dat emoties niet aan te leren zijn, als zoiets je overkomt, weet je niet hoe je reageert. Het is net of je jezelf niet bent.” ■